

VILLREINFJELLET SOM VERDISKAPER

- Referat frå møte i arbeidsgruppe 1 *Kunnskapsformidling om villrein og villrein fjell til barn og unge*. Bygland 2.5.2018

Referent: Marianne Singsaas (NVS)

Sak 1 presentasjonsrunde:

Jan Rob: rektor på Knaben leirskole i Kvinesdal, 1000 elever ila året. 7 ansatte, 3 pedagoger. BUIN-område i Vest-Agder.

Inge Olav Fjalestad: skogbrukssjef, viltansvarlig i Bygland, fortid i skolevesenet, vært involvert i Våmur-Roan, med i Austheiaprosjektet, sitter i gruppa som skal jobbe med ferdsel

Kristian Eiken Olsen: Produktansvarlig småviltjakt og fiske i Sør-Norge. Statskog er eid av LMD., rekruttering et fokus, salg, utleie og opplæringsjakt på villrein, leder i villreinlaget (utvalget)

Jørn Haug: SVR verneområdeforvalter, rep. Prosjekteier, er prosjektleder for delprosjekt 1-3. Kommer fra Åseral kommune, har jobbet på VGS som lærer

Marianne Singsaas: leder Villreinsenteret, bakgrunn fra friluftsliv, leirskole, arealforvaltning

Ane Guro Moen: Jobber på Rjukan vgs, linje for natur og miljøfag, har jobbet på ungdomsskole, naturforvalter, friluftslivsstudier, pedagogikk.

Sak 2 Status for hovedprosjektet med vekt på organisering og økonomi

Jørn presenterer hovedprosjektet (PPT)

NB! Alle må føre lister over timeforbruket knyttet til prosjektet, slik at egeninnsatsen blir dokumentert

Sak 3 Kort gjennomgang av mål og tiltak for delprosjekt 1

Jørn presenterte (PPT)

Sak 4 SNO deltagelse

SNO har takket nei til å sitte i arbeidsgruppa. Må prioritere lovpålagte oppgaver. SNO har vært med på å legge til rette for det praktiske ift arrangement. Kan spørre de på konkrete arrangement også framover. SNO sin naturveilederseksjon er også lagt ned.

SVR jobber med besøksstrategi og har forankret delprosjektet om formidling i denne strategien. Lite om formidling i verneforskrifter og vedtekter

Vedtak: Ikke erstatte SNO på nåværende tidspunkt. Kanskje knytte seg til lokale aktører som feks. på Bjåen i Bykle når vi ser hvor det bærer hen mér konkret.

Sak 5 Tiltak

Åpen runde rundt bordet – idémyldring ift tiltak. Stikkord:

- Ønsker noen tiltak som kan gjennomføres raskt (2018). Andre tiltak vil kreve mere forberedelse og planlegging og må gjennomføres senere i prosjektperioden
- Man må hele tiden ha fokus på hvordan man kan jobbe for at ting skal gå av seg selv etter prosjektperioden.
- Starte tidlig –barnehage? Engasjere de fysisk: Heieskulen jr.
- SVR/SNO arrangement var rettet mot ungdomstrinn (8.-9. klasse)
- Mye dødtid mot sommeren greit å få innpass i skolen for ulike arrangement
- Må finne en lærer på hver skole som er interessert i temaet
- Villreinsenteret har ferdig pedagogiske opplegg både som krever veiledere, men også som er selvgående/evt med litt opplæring av lærere
- Lurt å tenke opplegg som ikke krever veileder
- Må ha ferdige opplegg for lærerne, har ikke tid i hverdagen, høy terskel, må ha opplæring av lærere for å holde det videre
- Ha dialog med lærere før og underveis i utviklingen av oppleggene, sondere litt
- Enkelte ting kan også drives inne i klasserommet eller utenfor i skolens nærmiljø. Ofte vanskelig å reise langt.
- Knaben –har elevene i 4 dager, kan ha fokus på det på leirskolen, utstilling/ et aktivitetsrom for høyfjellsøkologi, har et regionsutviklingsprogram, også jobbe mot leirskolene mér generelt
- Gullingen leirskole bør også trekkes inn.
- Pytten er også et punkt hvor det kan jobbes videre
- Viktig å formidle villreinhistorie i randområdene, der reinen ikke er til stede nå («den lokale villreinhistorien»)
- Opplæringsjakt (4d)–hvordan kan flere få et tilbud? Har vært lagt til Svartevassmagasinet, Ljosadalen. 1 veileder på 3 elever x 2, 3 åpne kurs pr år, ett åpent opplegg rettet mot lokalmiljø. 24 plasser ıla sesongen. (målgruppe 25-35 år) koster ca 6000,- student 4000,-, NJFF 1500,-
- Tilbud til lokale ungdommer om jaktopplæring?
- Trenger evt å dekke kostnader til folk
- Skille mellom jegerrekruttering og formidling til bredere lag
- NJFF AA har hatt et opplegg på Bjåen, kan man få flere aktører? Introjakt
- Presentasjon av prosjektet på Sørlandske lærerstevne, 19. oktober? Lett å drukne i mange andre foredrag denne dagen
- Innpass lærerutdanning?
- 8 kommuner med i prosjektet – ta direkte kontakt med skoler – ungdomstrinnet eller barnehage til 10 kl.?
- Villreinsenteret har en idébank med ulike opplegg tilpasset ulike aldersgrupper i grunnskolen.
- Bruke de etablerte arenaene rundt området
- Leirskolene, har veldig mange elever, voldsomt potensiale. Primært elever utenfor villreinkommunene (kysten)
- Tilby kortere «fjellkurs» gjennom leirskolene og da gjerne for klasser i nærområdet
- Internett, digital formidling, Villrein.no for kids
- Villreinspill/-app
- Lærebøker (Tor Punsvik) undervisningsmaterieill
- Kristian jobber med en Felthåndbok for villreinjakt

-Villreinambassadører

PAUSE

Oppsummering av idémyldringen med utkast til arbeidsliste:

Skolene kontaktes direkte for å finne ut handlingsrom og behov

- I første omgang ungdomstrinnet
- Hva trenger de - hva kan de bidra med selv?
- Opplegg på skolen eller reise ut?
- Lokalisere den lokale ildsjelen på den enkelte skole

Inge Olav kontakter skolene i Valle og Bygland. Jan kontakter skolene i Kvinesdal. Jørn i resterende deltagende kommuner. Frist før neste møte 4. juni.

Undervisningsmateriale

- Felthåndboka, aktuelt i samband med opplæringsjakt (Kristian jobber videre på denne i privat regi)
- Internett –hva er gjort, nettressurser hvilke muligheter finnes: *Ane Guro sjekker ut til neste møte 4. juni*
- Lærebokkrefter vi kan dra veksler på? *Jørn sjekker ut til neste møte 4. juni*

Lokal villreinhistorie

- Samle og systematisere lokal villreinhistorie i randkommunene. *Jørn tar det med til arbeidsgruppe 3 (de har møte 12. juni) for grenseoppgang mellom arbeidsgruppene.*

Leirskolene i regionen (Gullingen i Suldal og Knaben i Kvinesdal)

De to leirskolene utgjør en ressurs som en må bygge videre på. Ønskelig å gi det villreinfaglige større plass i undervisningen, inkl. presentasjon av den lokale villreinhistorien.

Tiltak på kort sikt kan være å gi de enkle hjelpemidler ala villreinkassa fra villreinsenteret (skinn, gevir, klede, bein mv). Villrein som mat kan også være en del av dette.

- Jan konkretiserer behov/ønsker på Knaben, samt kontakter Gullingen leirskole for å høre hva de tenker om dette. *Frist 4. juni.*
- 1-2 dagers fjellkurs på leirskolene forbeholdt skolene i deltagende kommuner – Jan vurderer interesse og mulige ramme for dette på Knaben og ved kontakt mot Gullingen. *Frist 4. juni*
- Nasjonal samling for leirskoler på Dombås i november. Ane Guro og Jan holder kontakten for evt. deltaking der. Aktuelt å koble inn naturveilederne på Hjerkin.

Opplæringsjakt

- *Kristian* ser på muligheten for å få til et opplegg allerede høsten 2018 og melder tilbake til arbeidsgruppa fortløpende inkl. hvilke ekstra ressurser som evt. trengs for gjennomføring.
- Aldersgruppe 16-18 år
- Forbeholdes ungdom i prosjektkommunene.

Sak 6 Eventuelt

Kontaktinformasjon arbeidsgruppe 1:

Navn	fra	mail	telefon
Jan Rob	Knaben leirskule	knaben.leirskole@kvinesdal.kommune.no janrob@vabb.no	97140020
Ane Guro Moen	Stiftelsen Norsk villreinsenter	ane.guro.moen@villrein.no	97600496
Marianne Singsaas	Stiftelsen Norsk villreinsenter	marianne.singsaas@villrein.no	95896360
Kristian Eiken Olsen	Statskog	kristian.eiken.olsen@statskog.no	905 33 793
Inge Olav Fjalestad	Bygland kommune	inge.olav.fjalestad@bygland.kommune.no	478 11 750
Jørn Haug	SVR	fmavjth@fylkesmannen.no	952 07083

Neste møte: skypemøte mandag 4. juni kl 09-11. Jørn kaller inn.